

**Bruxelles, 3. prosinca 2024.
(OR. en)**

**16174/1/24
REV 1**

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0213(CNS)**

**FISC 246
ECOFIN 1382
ENER 576
ENV 1150
CLIMA 420**

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Revizija Direktive o oporezivanju energije – rasprava o politikama

Kako bi usmjerilo raspravu o politikama koja će se održati na sastanku Vijeća (ekonomski i financijski poslovi) 10. prosinca 2024., predsjedništvo je pripremilo napomenu s pitanjem navedenu u Prilogu u nastavku.

Odbor stalnih predstavnika poziva se da primi na znanje napomenu i pitanje predsjedništva te ih proslijedi Vijeću radi navedene rasprave o politikama.

Vijeće za ekonomske i financijske poslove poziva se da održi raspravu o politikama na temelju pitanja koje je pripremilo predsjedništvo.

Revizija Direktive o oporezivanju energije

Napomena predsjedništva

I. UVOD

1. Komisija je 14. srpnja 2021. podnijela Prijedlog direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka) (dalje u tekstu „Prijedlog o oporezivanju energije”).
2. Prijedlog o oporezivanju energije dio je paketa „Spremni za 55 %” i stoga doprinosi provedbi ambicioznih ciljeva EU-a u pogledu smanjenja emisija za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razinu iz 1990. te postizanja klimatske neutralnosti do 2050. Taj se paket sastoji od niza međusobno povezanih prijedloga kojima se nastoji postići isti cilj: osigurati pravedna, konkurentna i zelena tranzicija do 2030. i nakon toga.

II. TRENUTAČNO STANJE

3. Tehnička analiza Prijedloga o oporezivanju energije započela je u rujnu 2021. u okviru Radne skupine za porezna pitanja (neizravno oporezivanje – trošarine / oporezivanje energije). Radna skupina za porezna pitanja (visoka razina) raspravljala je o tom predmetu u više navrata.
4. Vijeće (Ecofin) 17. lipnja 2022. primilo je na znanje izvješće predsjedništva o napretku u vezi s Prijedlogom o oporezivanju energije. Vijeće (Ecofin) 6. prosinca 2022. održalo je raspravu o politikama u vezi s tim prijedlogom i dalo političke smjernice za daljnje korake. Ministri i ministrice općenito su podržali fleksibilniji pristup predsjedništva i zatražili da se pronađu rješenja za otvorena pitanja. Tehnička analiza nastavljena je uzevši u obzir političke smjernice.

5. Nadovezujući se na napredak prethodnih predsjedništava, mađarsko predsjedništvo nastavilo je raditi na reviziji Direktive o oporezivanju energije. Predmet je analiziran na sastancima Radne skupine za porezna pitanja 12. srpnja, 16. rujna, 23. listopada i 14. studenoga 2024. te na sastancima Radne skupine na visokoj razini 26. rujna i 27. studenoga 2024.

III. RAD NA RAZNIM PITANJIMA

6. Mađarsko predsjedništvo znatno je prilagodilo konverzijsku tablicu neto kalorijskih vrijednosti (Prilog II.) kako bi ona bila što potpunija. Usto su dodane određene kategorije proizvoda kako bi se osigurala neometana provedba Direktive. Obradeni su i slučajevi u kojima je potrebno odstupiti od utvrđenih konverzijskih faktora, kao što su novi proizvodi ili proizvodi s regionalno različitim kalorijskim vrijednostima.
7. Uvedena je mogućnost da države članice sklope bilateralne sporazume kako bi mogle primjenjivati odredbe o kontroli i kretanju iz Direktive (EU) 2020/262 na kretanje ulja za podmazivanje u pakiranjima (do 220 litara).
8. Na zahtjev nekoliko delegacija izmijenjene su odredbe o mehanizmu hitnog kočenja kako bi on bio praktično primjenjiv u slučaju moguće energetske krize.
9. Kako bi se u obzir uzele specifičnosti država članica, uvedene su izmjene u pogledu prijelaznih razdoblja za prirodni plin, ukapljeni naftni plin, kombiniranu proizvodnju toplinske i električne energije te kućanstva.
10. Tijekom ovih šest mjeseci radilo se na pitanjima koja se odnose na oporezivanje na temelju sastavnih dijelova mješavina; posebno treba istaknuti da je dodano pitanje povrata. Raspravljalo se i o pitanjima državne potpore, u kojima je sudjelovala i Komisijina Glavna uprava za tržišno natjecanje. Usto su ažurirane oznake KN te su pojašnjena mnoga tehnička pitanja i pitanja povezana s prenošenjem.

11. Jedno od najkontroverznijih pitanja tijekom pregovora bilo je oporezivanje sektora zrakoplovstva i plovidbe. Predsjedništvo se trudilo pomiriti različita stajališta delegacija. Budući da je to pitanje u velikoj mjeri blokiralo napredak cijelog Prijedloga te kako bi se olakšale rasprave, predsjedništvo je zaključilo da je najproduktivnije zadržati tekst aktualne Direktive o oporezivanju energije koji se odnosi na zrakoplovstvo i plovidbu te dodati klauzulu o preispitivanju 2035. i, za sektor zrakoplovstva, koncept 19 ili manje mjesta. Neke delegacije istaknule su da se razina ambicioznosti u vezi s tim pitanjem znatno smanjila. Međutim, predsjedništvo ističe da, s obzirom na obvezne zahtjeve iz zakonodavnih inicijativa ReFuelEU Aviation i FuelEU Maritime, o kojima je dogovor već postignut, stanje u vezi s dostupnim održivim zrakoplovnim gorivima za deset godina moglo bi biti znatno drukčije.
12. Kako bi Nacrt direktive bio bolje strukturiran i čitljiviji, člancima su dodani naslovi. Uvodne izjave dodatno su prilagođene kako bi bile dosljedne s ostatkom Nacrta direktive.
13. Delegacije su ponovile svoja dobro poznata stajališta i o nekim drugim pitanjima. Međutim, aktualno predsjedništvo nije ponovno otvaralo rasprave o tim pitanjima jer smatra da se o njima temeljito raspravljalo tijekom prethodnih predsjedništava i tekst je odraz krhkog kompromisa.
14. Neke delegacije, primjerice, preferiraju potpuno oslobođenje od poreza za poljoprivredu i smanjenje poreza na komercijalna goriva. No većina delegacija to ne želi jer sadašnji tekst već sadržava popriličan broj oslobođenja i smanjenja. Iako je prvotni cilj revizije Direktive bio smanjiti broj kategorija oslobođenja od poreza i smanjenja poreza, delegacije prihvaćaju da različite države članice imaju različite specifičnosti i prioritete.

15. Većina delegacija podržava indeksaciju, no neke žele da se razmotri indeksacija s nižim maksimalnim postotkom ili je ne mogu podržati u njezinu sadašnjem obliku. Treba imati na umu da je indeksacija jedno od temeljnih pitanja u reviziji i služi tome da ne dođe do devalvacije najnižih razina oporezivanja.
16. Neke delegacije još nisu sasvim zadovoljne pitanjem područja primjene kad je riječ o određenim proizvodima, kao što su otpad, mineraloški procesi i treset.
17. Rasprava Vijeća Ecofin u prosincu pripremljena je na sastanku Radne skupine na visokoj razini 27. studenoga 2024., na kojem je velika većina delegacija bila za to da Vijeće Ecofin održi raspravu o politikama o ovom predmetu. Većina delegacija smatrala je da najnoviji kompromisni tekst predsjedništva odražava delikatnu ravnotežu i da bi mogao predstavljati poboljšanje u usporedbi s aktualnom Direktivom o oporezivanju energije. Nekoliko delegacija zadržalo je neutralnije stajalište, a neke su navele da još nemaju političko stajalište. Neke delegacije navele su da i dalje postoje pitanja o kojima je potrebno još razgovarati, kao što su mala postrojenja, pitanje područja primjene kad je riječ o određenim proizvodima, oporezivanje zrakoplovstva i plovidbe (uključujući ribolov), oslobođenje od plaćanja poreza za poljoprivredu, smanjenje poreza na komercijalna goriva, maksimalni postotak indeksacije i Prilog III.

IV. PREDNOSTI REVIDIRANE DIREKTIVE O OPOREZIVANJU ENERGIJE

18. Čak i kad se energenti koji se upotrebljavaju u sektoru zrakoplovstva i plovidbe određeno vrijeme ne bi oporezivali, predsjedništvo smatra da revidirana direktiva o kojoj se trenutačno pregovara ipak predstavlja znatan napredak u usporedbi s aktualnom Direktivom.

19. Zahvaljujući revidiranoj direktivi oporezivanje novih tehnologija (npr. gorivni članci, električna vozila) i proizvoda (npr. vodik) postalo bi jasno i izvedivo u praksi. Prelazak s oporezivanja na temelju količine (stope izražene po litri) na oporezivanje na temelju energetskeg sadržaja i određivanje stopa prema okolišnoj učinkovitosti proizvoda omogućili bi da se zelena tehnologija oporezuje nižim poreznim stopama. U skladu s aktualnom Direktivom, nova goriva s manje emisija ugljika oporezuju se kao njihovi fosilni ekvivalenti; osim toga, oporezivanjem na temelju količine biogoriva se stavljaju u nepovoljan položaj jer litra biogoriva obično ima manji energetskeg sadržaj od litre konkurentskog fosilnog goriva, a porezna stopa je jednaka.
20. Države članice mogle bi primjenjivati oporezivanje na temelju sastavnih dijelova gdje je to moguće, ali za oporezivanje određenih proizvoda postojalo bi i nekoliko alternativnih mogućnosti. Revidirana direktiva o kojoj se trenutno pregovara sadržava niz odredaba koje bi pomogle u prenošenju i ujednačenom postupanju među državama članicama, a to je primjerice utvrđivanje jedinstvenih kalorijskih vrijednosti i kategorija za sve moguće proizvode.
21. Važno je naglasiti i da bi se donošenjem revidirane direktive o oporezivanju energije postigao veći stupanj dosljednosti s drugim zakonodavstvom EU-a, kao što su Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora ili Direktiva o sustavu trgovanja emisijama. Kad bi se ulje za podmazivanje u rasutom stanju klasificiralo kao kontrolirani proizvod, smanjila bi se mogućnost utaje poreza. Usto bi se i povećao stupanj usklađenosti jer bi se ukinulo nekoliko kategorija oslobođenja od poreza i smanjenja poreza (mineraloški procesi, oslobođenja od poreza za kućanstva, kombinirana proizvodnja toplinske i električne energije, komercijalno plinsko ulje). Ipak, mora se uvažiti da države članice trebaju vremena da bi izvršile tu tranziciju, zbog čega bi se uvelo nekoliko prijelaznih razdoblja.

22. Kad je riječ o preostalim oslobođenjima od poreza i smanjenjima poreza, pojašnjena su pitanja državne potpore. Još jedna važna dodana vrijednost teksta jest indeksacija, koja bi zaustavila devalvaciju minimalnih razina i mogla dovesti do konvergencije poreznih stopa država članica. Državama članicama koje imaju vlastitu valutu puno bi pomoglo što će se vrijednost eura izračunavati na temelju šestomjesečnog prosjeka, a ne samo jednog dana.
23. Revidirana Direktiva omogućila bi da se električna energija koja se isporučuje zrakoplovima koji se nalaze na izlazu ili na položajima udaljenima od terminala zračne luke, odnosno plovilima privezanim u lukama, oslobodi od poreza, čime bi se uklonio aktualni postupak izdavanja odobrenja.

V. DALJNI KORACI

24. Prema shvaćanju predsjedništva, o svakoj temi u okviru ovog predmeta temeljito se raspravljalo u posljednje tri godine, stoga više nema važnih pitanja o kojima se delegacije nisu izjasnile. Predsjedništvo smatra da je sada postignut cilj koji su ministri i ministrice utvrdili 2022., tj. da se prijedlogom uspostavlja odgovarajuća ravnoteža između zelenih ciljeva i uvažavanja specifičnosti država članica. U posljednje se vrijeme u okviru raznih foruma pojavilo horizontalnije pitanje konkurentnosti EU-a. Većina delegacija slaže se da bi sadašnji prijedlog predstavljao jasno poboljšanje u usporedbi s aktualnom Direktivom o oporezivanju energije.
25. Predsjedništvo istodobno uviđa da još treba provesti pravni nadzor i određene tehničke prilagodbe cijelog teksta.
26. Imajući u vidu zelene ciljeve Nacrta direktive i specifičnosti određenih država članica, ali i konkurentnost EU-a, predsjedništvo bi željelo čuti povratne informacije o ravnoteži postignutoj tijekom pregovora.

VI. PITANJA ZA MINISTRE I MINISTRICE

27. S obzirom na navedeno i kako bi se dobile smjernice o daljnjim koracima u vezi s Direktivom o oporezivanju energije, delegacije se pozivaju da se u svojim izlaganjima osvrnu na sljedeće pitanje koje je pripremilo predsjedništvo.

Imajući u vidu smjernice Vijeća Ecofin iz 2022., smatrate li da trenutačno stanje pregovora o reviziji Direktive o oporezivanju energije pokazuje da smo na dobrom putu da postignemo ravnotežu između klimatskih ambicija i uvažavanja specifičnosti država članica, kao i konkurentnosti EU-a?
